

Hlavný kontrolór Obce Simík

Stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2024 – 2026

V zmysle § 18f, odsek 1, písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len v z. n. p.)

p r e d k l a d á m

**odborné stanovisko k návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2024 – 2026
a k návrhu rozpočtu obce na rok 2024:**

Odborné stanovisko k návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2024 – 2026 a k návrhu rozpočtu obce na rok 2024 (ďalej len „odborné stanovisko“) bolo spracované na základe predloženého návrhu viacročného rozpočtu na roky 2024 – 2026 a návrhu rozpočtu na rok 2024, ktorý bol spracovaný v súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzal z posúdenia predloženého návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2024 – 2026 a návrhu rozpočtu obce na rok 2024 (ďalej len „návrh rozpočtu“) z dvoch hľadísk:

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. a zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákonov:

- č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z. n. p., na základe ktorého v súlade s § 2 ods. 3 predmetného zákona bolo vydané Všeobecne záväzné nariadenie obce o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej len VZN).
- č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.
- č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z. n. p. a ostatné súvisiace právne normy.

1.2. Súlad so všeobecne záväznými nariadeniami obce

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s **všeobecne záväznými nariadeniami obce, a to najmä** s VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

1.3. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh rozpočtu bol zverejnený v obci obvyklým spôsobom, a to na úradnej tabuli obce v zákonom stanovenej lehote pred jeho schválením **v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p.** Návrh rozpočtu bol taktiež zverejnený na webovej stránke obce, aby sa k návrhu rozpočtu obce ako **základnému nástroju** finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku mohla vyjadriť širšia verejnosť.

2. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie **v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v z. n. p.**, ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu vychádza z momentálne dostupných východísk rozpočtu verejnej správy na roky 2024 – 2026, z odhadov výnosu DPFO a DPPO zo strany Rady pre rozpočtovú zodpovednosť pre obce a VÚC na roky 2024 až 2026 a z vývoja hospodárenia obce v rokoch 2021 – 2023. Vzhľadom na situáciu, že rozpočet obce sa zostavuje v období keď ešte nie je schválený štátny rozpočet a nie sú známe informácie o podiele z výnosu DPFO a DPPO, zostaviť návrh rozpočtu bolo veľmi obtiažné a tak návrh rozpočtu obnáša určité riziko.

C. TVORBA NÁVRHU ROZPOČTU

Rozpočet obce je **základným** nástrojom finančného hospodárenia v **príslušnom** rozpočtovom roku, ktorým sa bude riadiť financovanie úloh a funkcií obce.

Vyjadruje ekonomickú samostatnosť obce. Obsahuje príjmy a výdavky v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým a fyzickým osobám ako aj obyvateľom žijúcim na území obce, **vyplývajúce** zo zákonov a iných všeobecne záväzných **právnych** predpisov.

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. v členení podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok – rok 2024,
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2025,
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2026.

Viacročný rozpočet na roky 2024 – 2026 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok je záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky nie sú záväzné, majú len orientačný charakter, ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch.

Viacročný rozpočet na roky 2024 – 2026 je v súlade s § 10 ods. 3 až 7 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. vnútorne členený na:

- a) bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- b) kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- c) finančné operácie.

Vo viacročnom rozpočte na roky 2024 – 2026 sú vyjadrené finančné vzťahy k ŠR v rámci financovania prenesených kompetencií štátu.

D. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Na schválenie je predložený návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2024 – 2026 a návrhu rozpočtu obce na rok 2024:

Rozpočet celkom:

Rozpočtové roky	2024	2025	2026
Príjmy celkom	880 000	638 000	638 000
Výdavky celkom	880 000	638 000	638 000
Hospodárenie obce: schodok/prebytok	0	0	0

v členení:

Bežný rozpočet:

Rozpočtové roky	2024	2025	2026
Bežné príjmy celkom	556 000	558 000	558 000
Bežné výdavky celkom	506 000	499 620	498 020
	+50 000	+40 380	+59 980

Kapitálový rozpočet:

Rozpočtové roky	2024	2025	2026
Kapitálové príjmy celkom	242 000	0	0
Kapitálové výdavky celkom	356 000	120 380	139 980
	-114 000	- 120 380	-139 980

Finančné operácie:

Rozpočtové roky	2024	2025	2026
Príjmové finančné operácie celkom	82 000	80 000	80 000
Výdavkové finančné operácie celkom	18 000	0	0
	+64 000	+80 000	+80 000

ROZPOČET PRÍJMOV

1. BEŽNÉ PRÍJMY

1.1. Vývoj daňových príjmov za roky 2023-2026

1.1. Daňové príjmy tvoria najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu.

Najväčší podiel na náraste daňových príjmov má výnos dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu:

	Čerpanie	Rozpočet	Rozpočet	Rozpočet
Daňové príjmy	2023	2024	2025	2026
Daň z príjmov FO	238 000	230 000	230 000	230 000
Daň z nehnuteľností	13 000	15 000	15 000	15 000
Daň za psa	500	500	500	500
Daň za nevýher. hracie prístroje	0	0	0	0
Poplatok za TKO	2 200	4 000	4 000	4 000
Daňové príjmy spolu	253 700	249 500	249 500	249 500

1.2. Nedaňové príjmy sú tvorené príjmami z podnikania, vlastníctva majetku a z administratívnych poplatkov:

Názov	Čerpanie	Rozpočet	Rozpočet	Rozpočet
	2023	2024	2025	2026
Príjmy z podnikania - dividendy	0	0	0	0
Príjmy z vlastníctva spolu:	5 000	3 000	3 000	3 000
Administratívne poplatky spolu:	200	700	1 600	1 600
Pokuty, penále, iné sankcie spolu:	100	100	100	100
Poplatky z nepriem. služieb spolu:	7 400	10 400	10 400	10 400
Za znečisťovanie ovzdušia	1 000	1 000	1 000	1 000
Iné príjmy	600	4 300	5 400	5 400
Nedaňové príjmy SPOLU	14 300	19 500	21 500	21 500

1.3. Granty a transfery:

Názov	2023	2024	2025	2026
GRANTY A TRANSFERY SPOLU	183 000	287 000	287 000	287 000

2. KAPITÁLOVÉ PRÍJMY A FINANČNÉ OPERÁCIE

	Čerpanie	Rozpočet	Rozpočet	Rozpočet
Názov	2023	2024	2025	2026
KAPITÁLOVÉ PRÍJMY SPOLU	77 000	242 000	0	0
Finančné operácie	32 000	82 000	80 000	80 000
PRÍJMY SPOLU	560 000	880 000	638 000	638 000

Po prehodnotení a posúdení návrhu rozpočtu príjmov konštatujem, že je zostavený s určitým rizikom, veľmi ťažko je zohľadniť situáciu a predpokladaný vývoj v Slovenskej republike, keď nie je zostavený štátny rozpočet a nie je známa výška podielu z výnosu DPFO a DPPO pre obce (tzv. podielová daň). Pri takto zostavenom návrhu rozpočtu hrozia riziká nenaplnenia navrhovanej príjmovej časti rozpočtu a s tým súvisiaci návrh výdavkovej časti rozpočtu.

Rizika, ktoré v priebehu rozpočtového roka môžu ovplyvniť plánovaný prebytok bežného rozpočtu a s ktorými pri priebežnej činnosti obce treba počítať vidím najmä v týchto oblastiach :

- nenaplnenie prognózy výnosu dane z príjmov FO a PO – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, čo by mohlo znamenať spolu so schválenými legislatívnymi zmenami zásah do výnosu tejto dane pre rozpočty územnej samosprávy.

- vyššie čerpanie rozpočtu bežných výdavkov z dôvodu nových legislatívnych povinností pre samosprávy

- nenaplnenie rozpočtu vlastných bežných príjmov daňových ako aj nedaňových

- súčasná neistota vo vývoji ekonomiky v dôsledku energetickej a hospodárskej krízy ako aj inflácia, zvýšenie cien energie, tovarov a služieb v ďalšom období

Po definitívnom schválení štátneho rozpočtu a určení podielu z výnosu DPFP a DPPO pre obce bude potrebné v čo najkratšom čase rozpočtovým opatrením upraviť rozpočet obce.

ROZPOČET VÝDAVKOV

Na základe predpokladaných zdrojov v príjmovej časti bežného rozpočtu bol zostavený návrh rozpočtu výdavkov. Navrhovaný rozpočet bežných výdavkov je zostavený tak, aby zabezpečil financovanie výkonu samosprávnych pôsobností obce, úhradu záväzkov, financovanie nákladov preneseného výkonu štátnej správy, financovanie výdavkov spojených so správou, údržbou majetku.

E. ZHRNUTIE

Rekapitulácia:

Bežný rozpočet

- príjmy 556 000,00 €

- výdavky 506 000,00 €

Kapitálový rozpočet

- príjmy 242 000,00 €

- výdavky 356 000,00 €

Finančné operácie	
- príjmy	82 000.00 €
- výdavky	18 000.00 €
Rozpočet SPOLU	
- príjmy	880 000.00 €
- výdavky	880 000.00 €

Predložený návrh rozpočtu na rok 2024 je **vyrovnaný**, keď rozpočtované **príjmy** v objeme 880 000,00 € sú **zhodné** s rozpočtovanými **výdavkami**. Výdavky na predprimárne vzdelávanie s bežnou starostlivosťou predstavujú čiastku 70 620,00 €, na primárne vzdelávanie s bežnou starostlivosťou čiastku 65 000,00 € a na školskú jedáleň 26 880,00 €.

Bežný rozpočet obce je zostavený ako **prebytkový**, keď rozpočtované bežné príjmy v objeme 556 000,00 € sú väčšie o 50 000,00 € ako predpokladané bežné výdavky.

Kapitálový rozpočet je **schodkový** vo výške 114 000,00 €, pričom rozpočtované kapitálové príjmy sú v objeme 242 000,00 € a kapitálové výdavky predstavujú výšku 356 000,00 €. Schodok kapitálového rozpočtu je krytý prebytkom bežného rozpočtu a prevodom prostriedkov z peňažných fondov.

Vo **finančných operáciách** obec Sirmík rozpočtuje na rok 2024 príjem vo výške 82 000,00 € čo predstavuje prevod prostriedkov z peňažných fondov a prostriedky z predchádzajúcich rokov. Výdavkové finančné operácie sú vo výške 18 000,00 € čo predstavuje splátka návratných zdrojov financovania.

Návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2024 – 2026 a návrh rozpočtu obce na rok 2023 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi - zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace právne normy. Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so všeobecne záväznými nariadeniami a internými predpismi obce.

Návrh rozpočtu bol verejne prístupný v obci spôsobom obvyklým v zákonom stanovenej lehote, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

ZÁVER

V stanovisku som pomenoval rizika návrhu rozpočtu, ktoré je potrebné eliminovať dôslednou kontrolou plnenia príjmov zo strany obce a regulovaným čerpaním výdavkov so zachovaním princípu hospodárnosti, efektívnosti a účelovosti použitia rozpočtovaných finančných prostriedkov. Rozpočtová disciplína zo strany obce je nevyhnutná, je dôležité, aby sa naplnili plánované zdroje z vlastných zdrojov, z miestnych daní a poplatkov ako aj z prenájmu majetku, aby sa mohla naplniť výdavková časť rozpočtového hospodárenia obce.

Na základe uvedených skutočností o d p o r ú č a m obecnému zastupiteľstvu Obce Sirmík

schváliť

návrh rozpočtu Obce Sirmík na rok 2024

zobrať na vedomie

návrh rozpočtu Obce Sirmík na roky 2025 a 2026

.....
Ing. František Feďák, hl. kontrolór

V Sirmíku dňa 11. decembra 2023